

[Bording.]

nok sige dem, at disse Veje bør de ikke vandre.

Den højtærede Minister anviste en Vej, hvorigennem man kunde benytte det solidariske Ansvar, nemlig at holde Mælkepengene tilbage. Det er vist en meget tvivlsom Fordel, der opnaas derved. For de paagældende Landbrugere er Mælkepengene nemlig maaske den eneste eller i hvert Fald den vigtigste Indtægt. Naar de hver Uge eller hver 14de Dag afskæres fra deres eneste eller vigtigste Indtægt, vil det lamme deres Virksomhed. Jeg tror, at det er et meget farligt Skraaplan at komme ind paa at tilbageholde Mælkepengene og benytte dem til Driftslaan. Det vilde i høj Grad være en Skuffelse at tro, at deres Økonomi paa den Maade kunde lettes.

I det hele taget skal man være uhyre forsigtig med Udlaan til Landbrugere for Øjeblikket. Det er ikke mere Gæld, Landbruget trænger til. Man skal derfor være forsigtig med en Laangivning som den, de Radikale i deres letsindige Forslag — for at bruge Ministerens Udtryk — vil ind paa.

Jeg er ogsaa meget bange for, at Gælden ikke skrives tilstrækkeligt ned gennem disse Foranstaltninger. Det kan ikke nytte noget, at man gennem Akkordordninger naar til en Nedskrivning af Gældsbyrden, naar man alligevel ikke kommer langt nok ned; det vil ikke betyde tilstrækkeligt. Man maa absolut — hvis Staten gennem en saadan Nedskrivning skal hjælpe til med økonomiske Ofre — kræve at komme ned paa et saadant Niveau, at Landmanden i Fremtiden kan svare Rente af sin Gæld.

Noget andet er det at gaa til yderligere Laangivning, f. Eks. som vi har foreslaaet med Hensyn til Grundforbedringsarbejder, hvor Laangivningen vil være ensbetydende med forøget Produktion, forøget Arbejde og deraf følgende Aflastning af Arbejdsløsheden; der faar man Dækning for Pengene. Derimod, ved en Laangivning overfor overkapitaliserede Virksomheder, hvor man ikke ved Statens Støtte vil kunne faa Gælden skaarret tilstrækkeligt ned, bidrager man blot til at sikre Kreditorernes Interesser, ikke de paagældende Debitorens.

Jeg forstaar en Udtalelse af den højtærede Minister om de eksisterende Drifts-laaneforeninger, som om han ikke har faaet fat i de Ændringer, vi har foreslaaet. Ministeren sagde nemlig, at han kunde ikke være med til, at Statens Risiko traadte ind foran Garantisummen. Det har jeg heller ikke foreslaaet; den højtærede Minister maa ikke have læst vort Lovforslag tilstrækkelig om-

hyggeligt igennem, for der staar udtrykkeligt, at den skal træde ind for Reserverfonden — det er en anden Ting. Vi foreslaar, at fremtidig skal Staten og Husmændene have hver sin Halvdel af Risikoen, men ikke, som hidtil, at først skal man tage af Reserverfonden; det vilde nemlig betyde, at alle de, der har oparbejdet en Reserverfond, tager selv Tabet til at begynde med, og Statens Risiko kommer ikke ind, for Reserverfonden er medgaaet. Vort Forslag betyder, at Staten har Halvdelen af Risikoen med det samme, og Husmændene Halvdelen med det samme.

En anden Ordning vil ogsaa være en meget stor Hindring for, at disse Drifts-laaneforeninger kan komme til at virke, saa de faar nogen Betydning; for naar Reserverfonden først skal forbruges, faar Staten ingen Forpligtelse, og saa vil alle de Laaneforeninger, der arbejder paa et godt Grundlag, have vanskeligt ved at klare sig, medens de, der administrerer letsindigt, uden Reserverfond, vil have et bedre Grundlag at staa paa. Det er ikke saa godt, for selvfølgelig skal de til at opkræve Bidrag hos Medlemmerne, saa snart der kommer en Smule Tab, vil det altid svække dem i deres Arbejde. Derfor er det ikke alene en Fordel for de paagældende Husmænd, men tillige en rent saglig Ændring, som vil betyde overordentlig meget, hvis man overhovedet ønsker, at disse Driftslaan skal have nogen Betydning.

Den højtærede Minister sagde, at han vilde ikke være med til at give disse Akkordlaan i direkte Udlaan til Landmænd, fordi det var alt for letsindigt for Staten at laane disse Penge ud. Hvis Ministeren har læst vort Forslag, vil han se, at dets Regler er saa forsigtigt affattede, at Statens Risiko ikke vil blive nævneværdig, idet jeg, som sagt, mener, man skal have en saa betydelig Nedskrivning af Gælden, at de paagældende faar Mulighed for at klare sig i Fremtiden.

Den højtærede Minister sagde til Forsvar for, at det var Banker og Sparekasser, der fik denne Administration, at det var nødvendigt, thi de havde Interesse deri, og de vilde ogsaa have Muligheden for at administrere. Men hvis disse Laan virkelig skal faa nogen Betydning, er det jo klart, at saa strækker dette Beløb ikke til nærmelsesvis til, og naar man overlader Sagen til Banker og Sparekasser, er det givet, at de først og fremmest søger at faa en Ordning tilvejebragt gennem Akkord der, hvor de selv er interesserede, men ikke tager Hensyn til andre, til Landmænd, som har deres Forpligtelser andre Steder.